

DIGITALNA TRANSFORMACIJA I POMORSKI DUH: ERASMUS+ MOBILNOST U KNJIŽNICAMA VARNE

Srđan Lukačević

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
slukacevic@gskos.hr

Andrea Sudarević

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
andreas@gskos.hr

Dino Radmilović

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
rdino@gskos.hr

BROJ
BIBLIOGRAFSKE
JEDINICE

548

U okviru programa Erasmus+ mobilnosti za stručno usavršavanje, realizirano je studijsko putovanje u Varnu, Bugarska, od 9. do 13. rujna 2024. godine. Cilj mobilnosti bio je upoznavanje s radom visokoškolskih i javnih knjižnica, s naglaskom na knjižnicu Tehničkog Sveučilišta u Varni (Technical University of Varna) i Gradsku knjižnicu "Pencho Slaveykov". Članak pruža uvid u knjižnične prakse, kao i u bogatu kulturnu baštinu i prirodne ljepote regije Varna.

Primarno odredište: knjižnica Tehničkog Sveučilišta u Varni

Tehničko Sveučilište u Varni vodeća je obrazovna ustanova u sjeveroistočnoj Bugarskoj, usmjerena na inženjerstvo, pomorstvo, automatizaciju i ekologiju. Osnovano s ciljem podrške industrijskom i pomorskom razvoju regije, sveučilište snažno naglašava praktično obrazovanje i istraživanje. Ova misija izravno se odražava na rad i specijalizaciju sveučilišne knjižnice. Knjižnica Sveučilišta ključna je podrška znanstveno-nastavnom radu. Njezin je fond primarno usmjeren na tehničke i inženjerske znanosti. Poseban naglasak stavljen je na zbirke vezane uz brodogradnju, pomorski transport, strojarstvo i elektrotehniku. Knjižnica aktivno radi na razvoju digitalne zbirke i osiguravanju pristupa ključnim međunarodnim bazama podataka i znanstvenim časopisima, prepoznajući da je u tehničkim znanostima brzina pristupa aktualnim informacijama ključna. Prostoru su prilagođeni potrebama suvremenih studenata i istraživača. Osim klasičnih čitaonica, na raspolaganju su računalne učionice i prostori za

zajednički rad gdje studenti mogu raditi na projektima i razvijati tehnička rješenja. Tijekom razmjene iskustava demonstriran nam je rad na institucionalnom repozitoriju (IR), koji služi za pohranu i promicanje znanstvenih radova, disertacija i drugih rezultata istraživanja osoblja. To je ključni alat u podršci otvorenom pristupu. Mobilnost nam je na ovom sveučilištu pokazala kako visokoškolske knjižnice u Bugarskoj prate europske trendove u digitalizaciji i jačanju uloge repozitorija.

Slika 1. Knjižnica Tehničkog Sveučilišta u Varni

Gradska knjižnica "Pencho Slaveykov": Spoj tradicije i inovacije

Gradska knjižnica "Pencho Slaveykov" služi kao regionalni kulturni i informacijski centar. Ističe se svojom impresivnom poviješću i kulturnom ulogom u Varni. Posebna vrijednost njezina je Regionalna zbirka, koja obuhvaća građu vezanu uz povijest, kulturu i značajne osobe Varne i sjeveroistočne Bugarske. Ova zbirka predstavlja vitalnu kariku u očuvanju lokalnog identiteta. Osim posudbe, knjižnica je aktivni organizator kulturnih događanja, izložbi i književnih večeri. Time potvrđuje svoju ulogu kao žarište gradskog kulturnog života. Posebnost ove knjižnice leži u programu rada s djecom i mladima, gdje se koriste interaktivni i digitalni alati za poticanje čitanja i informacijske pismenosti. Također, istaknut nam je rast digitalnih usluga namijenjenih lokalnoj zajednici.

Slika 2. Gradska knjižnica "Pencho Slaveykov"

Kulturna istraživanja: Znamenitosti Varne i okolice

Osim stručnog usavršavanja, mobilnost je pružila priliku za istraživanje Varne, važnog bugarskog lučkog grada. Varna je poznata po svojoj pješčanoj obali i bogatoj povijesti koja seže do antike. Neobičan posjet bio je Retro muzeju, smještenom u Grand Mallu Varna. Muzej nudi nostalgичan uvid u svakodnevni život i potrošačku kulturu Bugarske tijekom socijalističkog razdoblja (1944. – 1989.). Kroz izložene predmete, automobile (npr. Lada, Škoda), aparate za kućanstvo i dokumentaciju, muzej pruža jedinstvenu sociološku perspektivu na nedavnu prošlost, što je važno za razumijevanje današnjeg društvenog i kulturnog konteksta, uključujući i razvoj knjižničarstva u tom periodu. Posjetili smo i Pobiti Kamani, jedinstveni prirodni fenomenu u blizini Varne. To su prirodne kamene formacije u obliku stupova visine do nekoliko metara, koji strše iz pijeska. Ova "Kamenita šuma" proglašena je zaštićenim područjem i često je predmet znanstvenih istraživanja geologa. Posjet je naglasio važnost regionalne baštine i potrebu knjižnica da dokumentiraju i promoviraju takve jedinstvene prirodne fenomene. Također, otkrivanje ostataka Rimskih termi (Thermae), jedne od najvećih sačuvanih rimskih

kupališnih kompleksa u Europi, podsjetilo nas je na vjekovnu važnost Varne kao prometnog i kulturnog središta.

Slika 3. Retro muzej

Slika 4. Pobiti Kamani

Zaključak

Erasmus+ mobilnost u Varni bila je izuzetno korisna za stjecanje uvida u bugarsko knjižničarstvo u kontekstu Europske unije. Knjižnica Tehničkog Sveučilišta u Varni demonstrirala je uspješno služenje usko specijaliziranoj tehničkoj zajednici, dok je Gradska knjižnica "Pencho Slaveykov" pokazala predanost regionalnoj baštini i inkluzivnosti. Upoznavanje s kulturnim i povijesnim slojevima Varne, od antike do socijalističkog perioda, obogaćuje razumijevanje okruženja u kojem bugarski knjižničari djeluju. Stečena znanja i kontakti poslužit će nam stoga kao osnova za daljnju međunarodnu suradnju i implementaciju dobrih praksi.